

Datum

2025-01-28

Adress

205 80 Malmö

Diarienummer

ASN-2024-21107

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

**Remiss angående remiss från Justitiedepartementet
- Förbud mot äktenskap mellan kusiner och vissa
andra nära släktingar (Ds 2024:20)
STK-2024-1559**

Arbetsmarknads- och socialnämnden lämnar följande yttrande:

Yttrande

Grunden till förslagen i promemorian är att utredningen anser att det framkommit att kusinäktenskap ofta är förenade med tvång eller olika grader av ofrihet. Bedömningen görs att det vid kusinäktenskap finns en särskild risk för att flickor och kvinnor, men även andra, utsätts för hedersförtryck, tvång och annan ofrihet.

Förslaget om förbud mot äktenskap mellan kusiner och vissa andra nära släktingar må ha en god intention om att komma åt hedersförtryck men att arbetsmarknads- och socialnämnden i Malmö anser att den missar målet då par som förbjuds att gifta sig kan välja att leva som sambos eller i ett religiöst äktenskap och där tvånget och ofriheten i allra högsta grad kan finnas. Nämnden uttrycker också en oro för den stigmatisering som denna utredning kan bidra till genom att olika grupper pekas ut.

Det finns enligt utredningen inte många exempel på personer i Sverige som är gifta med en kusin utifrån offentliga register. Utredningen gör en uppskattning av att förekomsten av antalet kusinäktenskap i Sverige har ökat på grund av inflyttningen från länder där kusinäktenskap är vanligt förekommande, dock verkar det inte finnas några faktiska siffror gällande detta.

Mot bakgrund av nämndens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck är det positivt med insatser som försöker stävja och motarbeta hedersförtryck och äktenskap som ingås till följd av påtryckningar eller annan påverkan och sådan lagstiftning borde välkomnas.

Frågan är om detta förslag är en sådan åtgärd som kommer att motverka hedersförtryck, eller om det främst tjänar som en signal om vilka sedvänjor samhället tar avstånd ifrån respektive tolererar. I synnerhet med avsaknad av faktiska data av hur många som lever i kusinäkterskap som ingåtts till följd av påtryckningar eller annan påverkan i en hederskontext.

I promemorian har det inhämtats underlag om förhållandena i Sverige. Där framträder en bild av att förekomsten av ett kusinäkterskap är en indikation på att kvinnan lever i en kontext med starka hedersnormer, där våld och förtryck är mer frekvent förekommande. Men även att kusinäkterskapet som sådant inte är problemet i sig, utan det är det faktum att en person inte har möjlighet att själv välja sin partner eller att lämna äktenskapet.

Även här ställer sig nämnden frågande till om kusinäkterskapet som sådant utgör det centrala problemet, om syftet med lagstiftningen är att motverka hedersförtryck och ofrihet vid äktenskap, eller om tvånget är problemet.

Vidare ställer sig nämnden frågande till hur effekterna av förslaget ska följas upp, om syftet att motverka hedersförtryck och ofrihet vid äktenskap uppnås genom förslaget.

Det föreslås i promemorian att makar har rätt till äktenskapsskillnad utan föregående betänketid om äktenskapet har ingåtts trots att makarna är släkt med varandra på det sätt som föreslås i 2 kap. 3 §.

Då syftet med den föreslagna utvidgningen av äktenskapshinder är att motverka hedersförtryck får sloandet av betänketid anses vara i linje med syftet. Här kan dock även uppmärksammas att i andra fall där den ena maken kan vara våldsutsatt utan att det föreligger ett hedersförtryck föreskrivs betänketid fortfarande enligt nuvarande lagstiftning.

Trots frågorna ovan ser nämnden positivt på insatser som försöker stävja och motarbeta hedersförtryck och äktenskap som ingås till följd av påtryckningar eller annan påverkan, och har inget att invända mot de föreslagna lagändringarna.

Ordförande

Sedat Arif

Förvaltningsdirektör

Britt-Marie Pettersson

Jacqueline Maly (SD) och Mia Lindqvist (SD) reserverar sig muntligen mot beslutet i förmån till eget yrkande.

Farishta Sulaiman (M), Ingrid Gunnarson (M) och Anna Adell (M) avser inkomma med en skriftlig reservation, bilaga.